

Provinciale Staten van Flevoland

Verzenddatum

29 MAART 2017

Onderwerp

Aanbieding Tussenbalans

Bijlagen

1

Uw kenmerk

Ons kenmerk

2046815

Geachte leden van Provinciale Staten,

In het Coalitieakkoord Flevoland 2015 - 2019, *Innovatief en ondernemend* is afgesproken dat het college halverwege deze bestuurstermijn een Tussenbalans opstelt. Tijdens de laatst gehouden financiële beschouwingen over de Programmabegroting 2017 hebben diverse fracties aangedrongen op een debat over de hoofdlijnen van beleid, waarbij Provinciale Staten de gelegenheid wordt geboden om accenten aan te brengen en integrale afwegingen te maken. De staten hebben ons college gevraagd met voorstellen te komen.

Deze Tussenbalans 2017 is opgesteld op basis van het Collegeuitvoeringsprogramma dat wij in het najaar van 2015 hebben opgesteld op basis van het huidige Coalitieakkoord. Kenmerkend voor het Collegeuitvoeringsprogramma is dat het, evenals het Coalitieakkoord, voor vier jaren geldt en vooral op de politiek-bestuurlijke relevante thema's ingaat. En daarom lijkt het document ons geschikt om te worden gebruikt voor de bespreking van de koers voor de komende jaren.

Tegelijkertijd hebben wij de Perspectiefnota voorbereid. De scope van dit document is breder en heeft een meerjarig perspectief dat vooruit kijkt naar 2021. Het document is vooral bedoeld om het debat over de hoofdlijnen van beleid te ondersteunen. Bovendien worden daarin voorstellen gedaan die integraal zijn af te wegen.

Hierbij bieden wij u de Tussenbalans 2017 ter kennisname aan. Wij constateren met genoegen dat we op verreweg de meeste onderdelen op koers liggen. Er is de komende twee jaren nog veel te doen en onze ambities zijn onverminderd nodig om de doelen die we ons gesteld hebben te bereiken. Tegelijkertijd zien we nieuwe opgaven onder andere vanuit de Omgevingsvisie naar voren komen. Bovendien zien we mogelijkheden om te intensiveren op de huidige provinciale ambities. Wij hopen dat dit document bijdraagt aan de bespreking van de koers voor de komende jaren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter,

mr.dr. T. van der Wal - J. Lodders

Inlichtingen bij
drs. G. de Vos

Doorkiesnummer
0320 265759

Bezoekadres
Visarendreef 1
Lelystad

PROVINCIE FLEVOLAND

COLLEGE UITVOERINGSPROGRAMMA FLEVOLAND

TUSSENBALANS

2015-2019

27 MAART 2017

Inleiding

Sinds 2015 werken wij aan de opdracht om het Coalitieakkoord Flevoland 2015 - 2019, *Innovatief en ondernemend* uit te voeren. Zoals afgesproken stelt het college halverwege de bestuursperiode een Tussenbalans van het Collegeuitvoeringsprogramma 2015 - 2019 op. Met dit document geven we daar invulling aan: we blikken terug op de eerste twee jaren en kijken vooruit naar de resterende tijd van deze bestuursperiode. In feite is sprake van een moment van reflectie. En daarbij gaat het niet alleen over wat we doen, maar ook over wie we zijn. Juist in deze fase hebben we afscheid moeten nemen van een van onze medebestuurders, Arie Stuivenberg. De eerste helft van deze bestuursperiode hebben we met hem mogen samenwerken aan de gezamenlijke opdracht van Provinciale Staten aan ons college. In gewijzigde samenstelling gaan we het tweede deel van deze periode aan de slag.

Tussenbalans: voortgang en richting

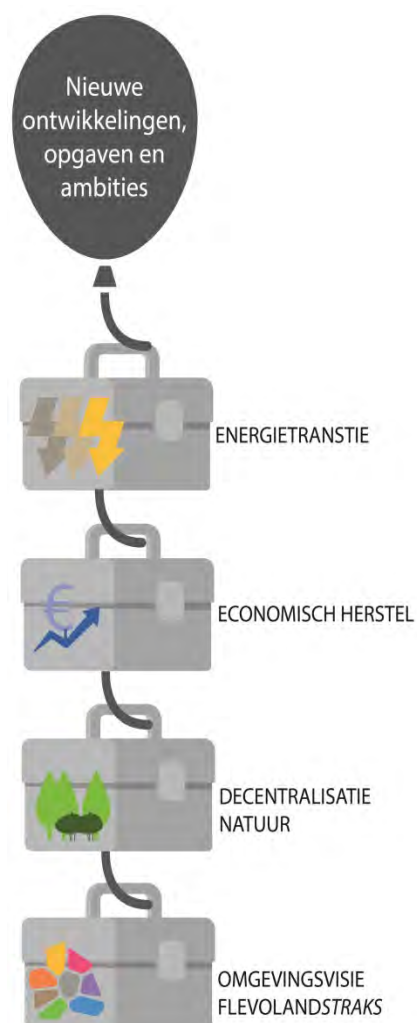
In deze Tussenbalans gaan we in op de volgende vragen:

1. Hoe gaat het met de uitvoering van het Collegeuitvoeringsprogramma 2015-2019?
2. Werken we aan de juiste beleidsopgaven uit het coalitieakkoord?
3. Doen we de juiste dingen om deze opgaven en doelen voor 2019 te realiseren of moeten we bijsturen? Moeten we andere activiteiten oppakken?
4. Zijn we er in geslaagd de gewenste bestuursstijl te ontwikkelen? Hebben we open en constructief samengewerkt met anderen om de doelen te verwezenlijken?

Nieuwe ontwikkelingen, opgaven en ambities

Onze omgeving is sinds 2015 binnen en buiten de provincie aanzienlijk veranderd. We noemen de voor Flevoland relevante ontwikkelingen:

- De energietransitie: het klimaatakkoord van Parijs (2015) moet worden uitgewerkt en de provincies hebben aangegeven hun verantwoordelijkheid te nemen om de doelen op het gebied van energie- en klimaatbeleid te realiseren.
- De economie herstelt zich van de economische crisis. Deze economische opleving leidt tot nieuwe dynamiek. En dat leidt tot de vraag om een richting, een regionale en lokale visie op de gewenste maatschappelijke ontwikkeling. Hoe kunnen we de opbloeiende economie op regionale schaal gericht inzetten, faciliteren en ondersteunen? Ook het provinciale huishoudboekje biedt meer ruimte dan in het meerjarenperspectief 2015 is opgenomen
- Met de Omgevingsvisie *FlevolandStraks* die in voorbereiding is, lopen wij vooruit op de wetgeving rond de Omgevingswet.
- De natuurwetgeving (beleid en beheer) is gedecentraliseerd. Wij vullen deze nieuwe verantwoordelijkheid de komende jaren in, bijvoorbeeld in enkele (nationale) projecten.

Bestuursstijl

We gaan allereerst in op de vierde vraag die we hiervoor hebben gesteld. Het vorm geven van een nieuwe bestuursstijl vinden wij een belangrijk onderdeel van ons uitvoeringsprogramma. Daarbij hebben we expliciet benoemd dat openheid en transparantie, tijdige betrokkenheid en constructieve samenwerking de kernpunten zijn. Dat betekent onder meer dat we zoeken naar manieren om structureel in dialoog te zijn met de samenleving. Die zoektocht krijgt voor een groot deel vorm in de totstandkoming van de Omgevingsvisie. Daarin wordt van buiten naar binnen gewerkt, zijn maatschappelijke opgaven leidend en zien we de provincie steeds meer als partner in de samenwerking met andere partijen. Zo geven we richting aan een bestuursstijl die past bij een provincie anno 2017: wendbaar, effectief en toekomstbestendig.

De afgelopen twee jaar hebben wij daarnaast Provinciale Staten eerder betrokken bij de besluitvorming, om Provinciale Staten in staat te stellen hun rol zo goed mogelijk in te vullen en de samenwerking te verbeteren. Zo hebben Provinciale Staten een leidende rol gehad in het proces van de totstandkoming van de Omgevingsvisie, zijn de Provinciale Staten in interactieve sessies al aan de voorkant betrokken onder andere bij het Economisch Programma. Daarnaast nemen wij samen met Provinciale Staten regelmatig een kijkje bij de uitvoering van provinciaal beleid. Tijdens deze bezoeken (onder meer Duurzaamheidswinkel, Windpark Zeewolde en infrastructurele projecten) worden de dilemma's gedeeld waarmee wij te maken hebben.

Voortgang en richting

Op basis van de monitor over de jaren 2015 en 2016 verwachten wij dat we alle doelen voor 2019 kunnen bereiken. Aan twee doelen moeten wij extra aandacht besteden (UP 6.7 sluitend fietspadennetwerk en UP 8.5 effectiviteit openbaar bestuur). Het tweede doel is in deze bestuursperiode haalbaar; de realisatie van een sluitend fietspadennetwerk loopt door in de volgende bestuursperiode. Dit betekent dat ons uitvoeringsprogramma voldoende realistisch is. We zijn er nog niet, maar we zijn op de goede weg. Aan de voorgenomen activiteiten hebben we intensief gewerkt, in de meeste gevallen met andere partijen. In enkele gevallen is de uitvoering naar achteren verschoven, maar wordt het doel in 2019 bereikt. Ook is gebleken dat we een paar activiteiten eerder hebben afgerond dan gepland.

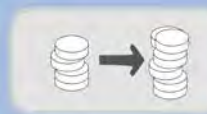

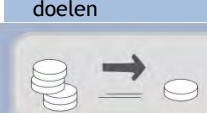

In deze Tussenbalans moet de vraag worden gesteld of de opgaven vanuit het coalitieakkoord ook de komende twee jaar de opgaven zijn voor de samenleving van Flevoland: doen we de goede dingen? Wanneer we de externe ontwikkelingen en de veranderingen binnen de provincie in ogenschouw nemen zijn wij van mening dat we de komende jaren aan dezelfde opgaven en doelen moeten blijven

werken; onze richting blijft dezelfde. Verder hebben we niet het voornemen om doelen uit ons uitvoeringsprogramma te laten vervallen omdat ze niet meer van belang zijn. Door de opstelling van de Omgevingsvisie constateren wij wel dat een aantal opgaven meer profiel hebben gekregen. Daardoor kunnen we gericht aan de slag met de aangedragen vraagstukken.

Vier denklijnen

De situatie van Flevoland en haar omgeving is sinds 2015 veranderd. Op de belangrijkste ontwikkelingen hebben wij hiervoor al gewezen. De (politieke) vraag is hoe Provinciale Staten willen omgaan met deze gewijzigde omstandigheden. Wij onderscheiden vier mogelijke denklijnen:

	denklijn	Gevolgen voor onze doelen	Gevolgen voor de middelen
1	Sparen 	<ul style="list-style-type: none"> • Reserveren voor (grote) projecten • De huidige doelen en ambities worden gehandhaafd • Geen noodzaak nieuwe ambities / opgaven 	<ul style="list-style-type: none"> • Middelen worden gereserveerd voor toekomstige investeringen • Geen inzet extra middelen voor huidige doelen • Toenemende reserves
2	Lastenbeperking 	<ul style="list-style-type: none"> • Gelijkblijvende ambities; de huidige doelen worden gehandhaafd • Geen noodzaak nieuwe opgaven/ambities • MRB tarief niet indexeren 	<ul style="list-style-type: none"> • Relatief minder inkomsten • Geen extra middelen voor huidige doelen • Geen ruimte voor nieuwe investeringen op korte termijn
3	Intensiveren huidige doelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Hogere ambities bij huidige doelen. • Versnelling van doelbereik • Voor bijgestelde doelen meer inzet nodig 	<ul style="list-style-type: none"> • Extra investeringen voor de bestaande doelen • Inzet van reserves • Teruglopende reserves
4	Nieuwe doelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe opgaven naast bestaande doelen en ambities • Aanvulling op coalitieakkoord/CUP • Meer inzet 	<ul style="list-style-type: none"> • Extra uitgaven/investeringen • Inzet van reserves • Teruglopende reserves

Wij kiezen ervoor om een aantal van de denklijnen te verbinden. Onze voorstellen gaan uit van een combinatie van de denklijnen 3 en 4: het intensiveren van de bestaande doelen en een agendering van de nieuwe ambities voor de volgende bestuursperiode.

Intensiveren - hogere ambitie of versnelling - en nieuwe opgaven

De monitor van het Collegeuitvoeringsprogramma laat zien dat we goed op schema liggen. Daarom richten wij ons op een hogere ambitie dan wel een versnelling van het bereiken van de doelen binnen de bestaande regionale opgaven. Tegelijkertijd vinden wij het wenselijk om vooruit te kijken naar de volgende bestuursperiode. Wij anticiperen daarop door nieuwe opgaven te benoemen, zoals aangegeven in de vierde denklijn.

Het is voor de samenleving van Flevoland van belang dat de provincie - nu daarvoor de middelen beschikbaar zijn - zich extra inspant om te investeren in de toekomst van dit gebied. In de afgelopen maanden hebben wij extra aandacht besteed aan natuurbeleid en -beheer (onder andere Marker Wadden, Oostvaardersplassen) en aan cultuur (Batavialand en NLE / RCE). Daarvoor zijn ook aanvullende middelen beschikbaar gesteld en deze intensivering zetten we de komende jaren voort. In het tweede deel van deze bestuursperiode willen ons focussen op een beperkt aantal speerpunten. Dergelijke intensiveringen hangen samen met een hogere ambitie van de doelstellingen. Deze aandachtsgebieden komen gedeeltelijk overeen met en sluiten aan bij de perspectieven van de Omgevingsvisie die in voorbereiding is.

We kiezen voor de volgende vier thema's, die onderling verwant zijn:

- de energietransitie, met onder andere extra aandacht voor duurzame energie, energieneutraal (doelen voor 2020 en 2030), herwinbare energiebronnen;
- de economische ontwikkeling van de regio, onder andere met het Economisch uitvoeringsprogramma, recreatie, toerisme en natuur, projecten en gebiedsprogramma's;
- circulaire economie en
- landbouw, meerdere smaken.

Nadat in 2015 het energieakkoord van Parijs is getekend zijn er landelijke en regionale opgaven bepaald. Van de decentrale overheden wordt verwacht dat de afspraken worden uitgewerkt en nagekomen. Wij zullen daarin ons aandeel nemen, mede als onderdeel van het aanbod dat de twaalf provincies aan het kabinet hebben gedaan. En concrete activiteiten zijn nodig om deze ambities te kunnen waarmaken. Tegelijkertijd heeft Flevoland in vergelijking met andere regio's geschikte mogelijkheden om duurzaamheidsdoelen en energieneutraliteit (inclusief mobiliteit) te realiseren.

De aantrekkende economie is ook positief voor Flevoland. Toch zien we voldoende aanleiding om meer en breed in te zetten op dit thema. Daarom verstaan we daaronder ook de al ingezette intensivering in toerisme, recreatie en natuur. Overigens hebben alle vier thema's raakvlak met ondernemerschap en innovatie en de versterking van de regionale economie.

De thema's 'circulaire economie' en 'landbouw: meerdere smaken' hebben eveneens te maken met de andere thema's. In de Omgevingsvisie worden wat 'circulaire economie' betreft twee hoofdlijnen geschetst. Aan de ene kant wordt ingezet op groene grondstoffen die inzetbaar zijn voor hergebruik en anderzijds de overige reststromen die moeten zorgen voor hernieuwbare producten. Wat betreft de landbouw ambiëren wij dat deze regio als speler op

hoog niveau meedoet en voortdurend vernieuwt, aanjaagt, innoveert en aanpast op veranderende vragen. Overheid, onderwijs, onderzoek en ondernemers organiseren zich.

De provincie verwoordt in de Omgevingsvisie de opgaven voor komende decennia. De vaststelling en de eerste uitwerking van deze Omgevingsvisie vindt nog deze bestuursperiode plaats. Daarmee liggen de belangrijkste opgaven voor de Flevolandse samenleving vast. Aan de voorbereiding en opstelling van deze visie hebben veel overheden en organisaties bijgedragen. en de vier hiervoor genoemde thema's nemen een prominente plaats in. De keuze om deze thema's te intensiveren dan wel als nieuwe opgaven te agenderen en uit te werken is daardoor ingegeven.

BIJLAGE 1 MONITOR COLLEGEUITVOERINGSPROGRAMMA 2015 - 2019

De Tussenbalans 2017 is een mooi moment om de uitvoering van het Collegeuitvoeringsprogramma in kaart te brengen. Hebben we datgene kunnen doen wat we ons hadden voorgenomen? En wat de doelen betreft: bereiken we de doelen die we ons voor het einde van deze periode hebben voorgenomen? En lukt dat met de voorgenomen activiteiten om moeten we tot andere keuzes komen om aan het einde van deze bestuursperiode tevreden te zijn? Of zijn er nieuwe inzichten en zorgt die informatie er voor dat we onze ambities moeten bijstellen?

We hebben in kaart gebracht hoe het staat met de realisatie van het Collegeuitvoeringsprogramma (CUP) Flevoland 2015 - 2019. Zowel op het niveau van de doelen als op het niveau van de activiteiten geven we aan wat we hebben bereikt. De weergegeven situatie is die van eind 2016. Daarbij maken we gebruik van de kleurenmethode **rood**, **oranje** en **groen**. Met de gekozen kleur wordt aangeduid of de geformuleerde doelstelling in 2019 wordt gehaald. Waar nodig is een korte toelichting onder de tabel toegevoegd.

Voorbeeld:

Wat is bereikt in 2019		Voortgang TB '17		Toelichting
7...	Doel	Inspanning	 of of 	Het doel wordt niet bereikt, als gevolg van ... Het doel kan worden gerealiseerd, mits ... Geen toelichting want het doel wordt gerealiseerd

Toelichting:

	Naar verwachting wordt het beoogde doel niet gerealiseerd. Er moet een besluit worden genomen of het doel moet worden bijgesteld of moet vervallen, dan wel dat een andere doelstelling moet worden geformuleerd.
	Naar verwachting wordt het beoogde doel gedeeltelijk gerealiseerd. Bijsturing is noodzakelijk. Dit kan betekenen dat extra inzet van middelen nodig is of dat andere activiteiten moeten worden uitgevoerd om het doel te realiseren.
	Naar verwachting realiseren wij het beoogde doel. We liggen op schema, de planning hoeft niet te worden aangepast.
	De geplande activiteit is in 2015 of 2016 uitgevoerd.
	De geplande activiteit is niet uitgevoerd in 2015 of 2016 dan wel de geplande activiteit wordt in de jaren 2017-2019 niet uitgevoerd.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN WATERBELEID

Maatschappelijk effect:

Behoud van het gevarieerde aanbod van de leefomgeving door een evenwichtige en duurzame doorontwikkeling van ons stedelijk en landelijk gebied als aandeel aan de regionale ontwikkeling

Effect van ons beleid

Er is goed afgewogen waar voor welke ontwikkelingen ruimte is in Flevoland en dat is helder en makkelijk te vinden voor alle betrokkenen

Omgevingsvisie

Het Omgevingsplan Flevoland 2006 is in 2015 - na 10 jaar - aan het einde van zijn levenscyclus gekomen. Dit vraagt om een nieuwe basis voor de doorontwikkeling van Flevoland: een Omgevingsvisie over de strategische hoofdkeuzen voor Flevoland voor de lange termijn.

Conform de Omgevingswet die op 1 juli 2015 door de Tweede Kamer is vastgesteld is elke provincie verplicht een Omgevingsvisie op te stellen. Naast een aantal wettelijke vereisten biedt de wet een mate van vormvrijheid. Met deze ruimte kan een Omgevingsvisie op maat worden gemaakt voor de Flevolandse context.

Wat hebben we bereikt in 2019		Voortgang TB '17				
1.1	Er ligt een breed gedragen omgevingsvisie met een concrete uitvoeringsagenda die op eigentijdse en innovatieve manier tot stand komt	Resultaat			●	
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
1.1.1	We leggen Provinciale Staten een startnotitie voor waarin we een beeld schetsen van het eindproduct, de sturingsfilosofie, uitvoeringskracht en de planning	✓				
1.1.2	We voeren het Omgevingsvisieproces uit en leggen de Omgevingsvisie aan Provinciale Staten voor ter vaststelling		✓	●		
1.1.3	Als onderdeel van het Omgevingsvisieproces werken we in elk geval een visie op wonen en op water uit die we geïntegreerd in de Omgevingsvisie aan Provinciale Staten voorleggen		✗	●		
1.1.4	We geven uitvoering aan de Omgevingsvisie			●	●	●

Toelichting

Als onderdeel van het proces van de Omgevingsvisie werken we, naast andere onderwerpen die tot ons takenpakket behoren, ook een visie op wonen en op water uit. De start hiervan is na de vaststelling van de Omgevingsvisie in 2017 (zie ook 1.1.4). De uitwerking van de Omgevingsvisie is een aandachtspunt in de Perspectiefnota 2017 -2021.

Ruimtegebruik

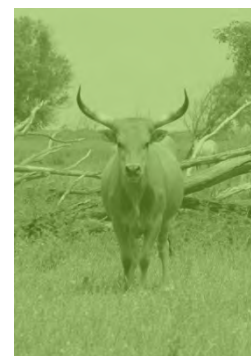
Wat hebben we bereikt in 2019		Voortgang TB'17				
1.2	We zijn zuinig omgegaan met ruimte	Inspanning			●	
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
1.2.1	We komen, samen met partners, tot een gezamenlijke vraaggerichte, regionaal afgestemde ruimtelijke programmering, zoveel mogelijk ingepast binnen bestaand stedelijk gebied			●		

1.2.2	We voeren de vast te stellen RO Visie Werklocaties 2015 uit en monitoren de resultaten		✓	•	•	
1.2.3	We evalueren de spelregels EHS zoals opgenomen in de Verordening Fysieke Leefomgeving en passen de Verordening zo nodig aan, zodanig dat de spelregels gewenste ontwikkelingen niet belemmeren en de rol van Provinciale Staten bij natuurcompensatie helder is		✓	•		
1.2.4	We passen de opschaling en sanering van windmolens landschappelijk goed in, zodat een betere ruimtelijke structuur ontstaat en verrommeling van het landschap wordt tegengegaan		✓	•	•	•

Water en bodem

Wat hebben we bereikt in 2019		Voortgang				
1.3	We werken samen met alle betrokkenen bij bodem en water aan behoud van bodemkwaliteit en een robuust watersysteem, zodanig dat er ruimte is voor ontwikkeling en de kwaliteiten van Flevoland worden beschermd	Inspanning				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
1.3.1	We denken mee over maatwerkoplossingen in bodemdalingsgebieden in lijn met het Actieplan Bodem en Water	✓	✓	•	•	•
1.3.2	We doen Provinciale Staten een voorstel voor nieuw beleid voor water en bodem dat ruimte biedt voor ontwikkeling en de kwaliteiten van Flevoland beschermt, zoals waterveiligheid buitendijkse gebieden en wateroverlast			•		
1.3.3	We bevorderen water- en bodembewustzijn bij inwoners en ondernemers, zodat zij water en bodem betrekken bij hun afwegingen		✓	•	•	

LANDELIJK GEBIED EN NATUUR

Maatschappelijk effect:

Een vitaal landelijk gebied en een aantrekkelijke natuur waar het goed wonen, ondernemen, werken en recreëren is met versterking van de Flevolandse identiteit.

Het effect van ons beleid:

De sociaal-economische ontwikkeling van het landelijk gebied is verbeterd en de recreatieve en natuurwaarde(n) zijn toegenomen.

Leefbaarheid landelijk gebied

Wat is bereikt in 2019			Voortgang TB'17
2.1	Met behulp van het Fonds Leefbaarheid landelijk gebied zijn ideeën uit de samenleving uitgevoerd	Resultaat	●

Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
2.1.1	We leggen Provinciale Staten ter besluitvorming de kaderstelling van het Fonds Leefbaarheid Landelijk Gebied voor		✓			
2.1.2	We voeren de regeling voor het Fonds Leefbaarheid Landelijk Gebied uit			●	●	●
2.1.3	We voeren ruimtelijk-economische onderdelen van de Agenda Vitaal Platteland uit	✓	✓	●	●	●

Wat is bereikt in 2019			Voortgang
2.2	Aanvullingen op het reguliere openbaar vervoer hebben de bereikbaarheid van het landelijk gebied verbeterd (zonder verdringing van werkgelegenheid)	Inspanning	●

Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
2.2.1	We ontwikkelen alternatieve vervoersconcepten met bijdragen vanuit de samenleving (zie verder de paragraaf over openbaar vervoer (OV) 6.1)	✗	✓	●	●	

Toelichting

In afwijking van het CUP is de uitvoering niet in 2015 gestart en is de uitvoering verlengd tot en met 2018.

Digitale infrastructuur buitengebied

Wat is bereikt in 2019			Voortgang
2.3	De digitale ontsluiting van het buitengebied en de kleine kernen is gerealiseerd	Inspanning	●

Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
2.3.1	We faciliteren het opstellen van een programma voor snel internet in het landelijk gebied met gemeenten	✓	✓	●		
2.3.2	We zoeken naar (Europese) financieringsbronnen voor de aanleg van snel internet in het landelijk gebied			●		

Natuur en landschap

Wat is bereikt in 2019			Voortgang
2.4	De natuurwaarden zijn behouden, de beleefbaarheid van natuurgebieden is toegenomen en de economische activiteiten in natuurgebieden ondersteunen een succesvol beheer zonder natuurwaarden te bedreigen	Resultaat	

Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
2.4.1	We voeren de nota 'Flevoland verrassend groen' met partners uit	✓	✓	•	•	•
2.4.2	We bieden binnen de bestaande kaders ruimte voor passende initiatieven die bijdragen aan het toegankelijk maken van natuur en aan het verbeteren van de natuurwaarden (zie ook 7.8.1)	✓	✓	•	•	•
2.4.3	We voeren het nationale Natuurpact uit, zodanig dat we de Flevolandse bijdrage aan de internationale natuurdoelen realiseren	✓	✓	•	•	•
2.4.4	We vergroten de realisatiekracht van IVN, NMF, het Flevo-landschap en Landschapsbeheer Flevoland door deze organisaties elkaar te laten aanvullen en versterken		✓			
2.4.5	We stimuleren passende initiatieven om de toeristisch-recreatieve benutting van natuurgebieden te vergroten	✓	✓	•	•	•

Wat is bereikt in 2019			Voortgang
2.5	De status Nationaal Park is samen met de gebiedspartners aangevraagd, uitgaande van een balans tussen beschermen en beleefbaarheid	Resultaat	

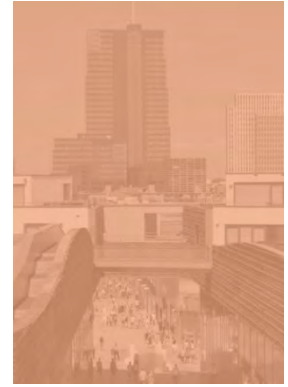
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
2.5.1	We stellen samen met gebiedspartners het Masterplan Nationaal Park Oostvaarderplassen op en vragen Provinciale Staten om middelen beschikbaar te stellen voor het uitvoeren ervan			•		
2.5.2	We dienen de aanvraag voor de status Nationaal Park in				•	
2.5.3	We investeren in (voorzieningen voor) de ontwikkeling van de Oostvaardersplassen als Nationaal Park.		✓	•	•	
2.5.4	We leggen het Natura2000 Beheerplan voor de Oostvaarderplassen Provinciale Staten ter advisering voor aan Provinciale Staten	✓				

Wat is bereikt in 2019			Voortgang				
2.6	Karakterbepalende landschapselementen zijn gehandhaafd	Inspanning					
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer			2015	2016	2017	2018	2019
2.6.1	We werken onze visie op landschap verder uit in het kader van de Omgevingsvisie Flevoland			x	•		
2.6.2	We voeren het landschapsbeleid uit, zodat landschapsbepalende elementen behouden blijven				•	•	•

Toelichting

De planning in het CUP was alleen 2016. Toen is een aanvang gemaakt met de inventarisatie en evaluatie van het landschapsbeleid. Dat moet resulteren in een uitwerking van de visie op het landschap in 2017. Naar verwachting wordt het doel wel gerealiseerd, maar de planning is aangepast (zie 2.6.1).

ECONOMIE

Maatschappelijk effect:

Het ondernemersklimaat en de verdien capaciteit van Flevoland zijn versterkt.

Het effect van ons beleid:

Er gelden alleen noodzakelijke provinciale regels die helder zijn en de provinciale stimuleringsmaatregelen voor innovatie, groei, vinden van personeel en internationalisering worden door ondernemers benut.

Economie algemeen

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
3.1	Het ondernemersklimaat en de verdien capaciteit zijn versterkt, mede dankzij een integrale Economische Visie en een uitvoeringsprogramma	Resultaat			●	
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
3.1.1	We leggen ter vaststelling een integrale economische visie voor de lange termijn voor aan Provinciale Staten waarin we ingaan op onder andere: <ul style="list-style-type: none"> - internationaal ondernemen - een goed geschoolde beroepsbevolking (Human Capital) - de kansen voor een circulaire economie 		✓			
3.1.2	We stellen een uitvoeringsprogramma op voor de economische visie en voeren dat uit		✓	●	●	●
3.1.3	We passen, op basis van de vastgestelde Economische Visie, het takenpakket en de governance van de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (OMFL) aan, zodat zij optimaal uitvoering kan geven aan het uitvoeringsprogramma			●	●	

Innovatie en productketens

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
3.2	De innovatie is gestimuleerd binnen en tussen Agro & Food (incl. landbouw en visserij), High Tech Systemen en Materialen, Life Sciences & Health, Logistiek, hernieuwbare energie, grondstoffentransitie en op terreinen waar zich andere kansen voordoen	Resultaat			●	
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
3.2.1	We bevorderen dwarsverbanden tussen onderwijs, ondernemers en overheden en stimuleren netwerken en platforms waar bedrijven elkaar kunnen versterken	✓	✓	●	●	●
3.2.2	We ontwikkelen instrumenten om het innovatief MKB te helpen om innovaties te vertalen naar succesvolle bedrijfsmatige activiteiten	✓	✓			
3.2.3	Wij ondersteunen de voortgang van de transitie van de beroepsmatige visserij op het IJsselmeer en Markermeer door bij te dragen aan het Transitiefonds. Het fonds heeft tot doel de overgang naar een economisch en ecologisch duurzamer systeem te bevorderen, innovaties en marktverbreding voor de visserij te stimuleren en nieuwe verdienmodellen en functies te ontwikkelen, met name van de Urker vloot	✓	✓			
3.2.4	We leveren een passende bijdrage aan verbreding en verdieping van de sluizen bij Kornwerderzand			●	●	●

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
3.3	Ondernemers ervaren in Flevoland een uitnodigend klimaat, doordat de ondersteuning van het MKB is verbreed	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
3.3.1	We evalueren het MKB Doorstartfonds en presenteren de resultaten aan Provinciale Staten	x	x		.	
3.3.2	We ontwikkelen, als onderdeel van de economische visie, beleid voor de ondersteuning van het MKB (waaronder zzp'ers) bij ondernemersvaardigheden, internationaal ondernemen en in ondersteunende dienstverlening, zoals een kredietunie		✓	.		

Toelichting

De planning in het CUP was alleen 2015 en 2016. Jaarlijks worden Provinciale Staten geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het MKB Doorstartfonds. De evaluatie en besluitvorming over de verdere toekomst van het fonds zijn gepland in 2018.

MKB

Goedgeschoolde beroepsbevolking

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
3.4	Ondernemers vinden makkelijker goed personeel doordat de aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt is verbeterd	Inspanning				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
3.4.1	We ontwikkelen, als onderdeel van de economische visie en in afstemming met onze samenwerkingspartners beleid voor het benutten en versterken van het menselijk kapitaal van Flevoland. Vervolgens stellen we een Human Capital Agenda op	✓	✓			
3.4.2	We voeren de Human Capital Agenda uit			.	.	.
3.4.3	We spannen ons samen met andere betrokkenen in om het nautisch onderwijs op Urk te behouden	✓				

Gastheerschap en acquisitie

Wat is bereikt in 2019		Voortgang TB '17				
3.5	Flevoland biedt een excellent ondernemersklimaat voor bestaande en voor Flevoland nieuwe bedrijven	Inspanning				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
3.5.1	We ontwikkelen een programma voor acquisitie van nieuwe bedrijvigheid en investeringen en voor gastheerschap en verzoeken Provinciale Staten middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering ervan		✓			
3.5.2	We geven uitvoering aan dat programma voor acquisitie en gastheerschap			.	.	.
3.5.3	We leggen Provinciale Staten een voorstel voor over de haalbaarheid regelvrije zones				.	

Toelichting

Het economische programma is een bredere ondersteuning van ondernemerschap en groei in het MKB, waaronder internationaal ondernemen en zichtbaarheid.

Vrijtijdseconomie en gebiedspromotie

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
3.6	Er is een versterkte profilering van de vrijetijdsector van Flevoland, waarin het karakteristieke van Flevoland herkend wordt en gezamenlijk uitgedragen wordt met Flevolandse ondernemingen en evenementen	Inspanning				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
3.6.1	We leggen Provinciale Staten een startnotitie ter vaststelling voor over de versterking van de toeristisch-recreatieve infrastructuur (waaronder de ontwikkeling van wandel- en fietsroutes)	✓	✓			
3.6.2	We voeren de startnotitie uit			•	•	•
3.6.3	We stimuleren de ontwikkeling van aantrekkelijke producten, die bijdragen aan een sterkere profilering van Flevoland als toeristisch-recreatieve bestemming		✓	•	•	•
3.6.4	We promoten het vrijetijdsaanbod (o.a. ruimte, natuur, landschapskunst, cultuur, sport en archeologie) van Flevoland, zodanig dat Flevolandse beeld dragers goed kunnen worden uitgelicht onder andere door verschillende routes te creëren			•	•	•

Toelichting

De startnotitie over Toerisme en Recreatieve infrastructuur is vastgesteld, net als het Plan Recreatie & Toerisme dat op basis van de startnotitie is vormgegeven.

CULTUUR, SAMENLEVING EN SPORT

Maatschappelijk effect:

In Flevoland is het goed wonen, werken en recreëren en de culturele identiteit van Flevoland is versterkt.

Het effect van ons beleid:

De promotie van de culturele en toeristisch-recreatieve sectoren voorzieningen heeft geleid tot grotere bekendheid en hogere bezoekersaantallen en meer kansen voor ondernemers

Cultuur

Wat is bereikt in 2019		Voortgang					
4.1	Batavialand wordt gerealiseerd op basis van een goede businesscase, hierdoor groeit de bekendheid van de Flevolandse geschiedenis en daarmee het draagvlak voor behoud en versterking van het Flevolandse culturele erfgoed	Resultaat					

Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
4.1.1	We leggen Provinciale Staten een voorstel voor om te investeren in Batavialand	x	✓			
4.1.2	We investeren in Batavialand op basis van opvolgende projectplannen die financieel sluitend moeten zijn en dragen zo bij aan de doorontwikkeling van Batavialand. Dit doen we zonder structurele verhoging van de provinciale exploitatiebijdrage		✓	•	•	•
4.1.3	We zetten ons ervoor in dat de gemeenschappelijke regeling van Nieuw Land Erfgoedcentrum wordt gewijzigd, zodanig dat alleen de wettelijke archieffunctie voor de betrokken overheden via de GR wordt geregeld en dat de museale en kennisfuncties elders onder worden gebracht	✓	✓			
4.1.4	We onderzoeken op welke wijze we het beheer van het provinciaal depot van bodemvondsten en de uitvoering van het Steunpunt Archeologie en Monumenten Flevoland kunnen blijven borgen		✓			

Wat is bereikt in 2019		Voortgang					
4.2	Er is een aantrekkelijke promotie en versterking van de Flevolandse culturele kracht en identiteit (zie ook 3.6)	Resultaat					

Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
4.2.1	We leggen de geactualiseerde cultuurnota, waarin we o.a. het beter benutten van de monumenten uitwerken, ter vaststelling aan Provinciale Staten voor		✓			
4.2.2	We ontwikkelen en promoten thematische routes rond o.a. landschapskunst, natuur en monumenten (beeldragers)			•	•	•
4.2.3	We bereiden de viering van 100 jaar Zuiderzeewet voor		✓	•		
4.2.4	We verkennen de financiële mogelijkheden voor het realiseren van een grootschalig kunstwerk		✓	•		
4.2.5	We zetten ons in om de innovatie en digitalisering van de Flevolandse bibliotheken zodanig te versterken, dat zij lokaal tot creatieve oplossingen kunnen komen		✓	•		

Toelichting

- De cultuurnota (UP 4.2.1) is sneller uitgevoerd dan gepland (planning in het CUP was 2017).
- De planning 4.2.4 in het CUP was alleen 2016; het jaar 2017 is toegevoegd.

Samenleving

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
4.3	Het Centrum voor Maatschappelijk Ontwikkeling Flevoland (CMO Flevoland) heeft bewezen bij te dragen aan de versterking van de samenleving	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
4.3.1	We ontwikkelen gezamenlijk een invulling van het takenpakket dat bijdraagt aan het versterken van de samenleving	✓	✓	•		

Toelichting

De planning in het CUP was alleen 2015 en 2016. Er is aangestuurd op een nauwere relatie en afstemming van activiteiten tussen CMO en de Flevolandse gemeenten, die in 2017 verder vorm en inhoud zal krijgen.

Sport

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
4.4	De sport in Flevoland is onderscheidend, draagt bij aan de Flevolandse identiteit en leidt tot grotere bekendheid en hogere aantallen bezoekers	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
4.4.1	We blijven uitvoering geven aan de provinciale nota 'Sportbeleid dat rendeert in Flevoland'	✓	✓	•	•	•

ENERGIE, MILIEU EN KLIMAAT

Maatschappelijk effect:

De bewoners en bedrijven van Flevoland profiteren van de energietransitie, de CO2-uitstoot vermindert en de Flevolandse leefomgevingskwaliteit blijft behouden.

Effect van ons beleid:

Flevoland produceert in 2020 evenveel hernieuwbare energie als door bewoners, bedrijven en instellingen exclusief vervoer aan energie wordt gebruikt, initiatiefnemers hebben de eerste stappen gezet op weg naar energieneutraliteit in 2030 inclusief transport en nieuwe ontwikkelingen worden integraal voorbereid zodat de milieukwaliteiten van Flevoland zo min mogelijk onder druk komen.

Energie & klimaat

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
5.1	De doelstelling voor het beleid van opschalen en saneren van windenergie is bereikt en de uitvoering ligt op schema om het doel voor 2020 te behalen	Resultaat			●	
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
5.1.1	We leggen het Regioplan Windenergie en de verordening Windenergie ter vaststelling voor aan Provinciale Staten		✓			
5.1.2	We faciliteren het opstellen van rijksinpassingsplannen voor de realisatie van de windparken uit het Regioplan			●	●	●

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
5.2	Er zijn stappen gezet op weg naar energieneutraliteit in 2030 (inclusief mobiliteit) en de stimuleringsregeling voor hernieuwbare energie voorziet aantoonbaar in een behoefte	Resultaat			●	
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
5.2.1	We doen een voorstel aan Provinciale Staten voor een langetermijn-perspectief energie dat we samen met ondernemers, energiemaatschappijen, energienetwerkbedrijven, DEon en kennisinstellingen opstellen en inventariseren daarbij de mogelijkheden om energiebesparing te stimuleren		✗			
5.2.2	We stellen een Energieagenda vast, inclusief een stimuleringsregeling hernieuwbare energie			●		
5.2.3	We voeren de Energieagenda uit			●	●	●

Toelichting

5.2.1: De planning in het CUP was 2015. Met partijen in Flevoland zijn we het proces voor het opstellen van een energievisie (perspectief Duurzame Energie, als onderdeel van de Omgevingsvisie) en de Energieagenda (een uitvoeringsprogramma van alle betrokken partijen, voor de energietransitie in Flevoland) gestart in 2016 (zie 5.2.2 en 1.1.4).

Wat is bereikt in 2019			Voortgang TB '17				
5.4	In 2020 handelen wij waterrobuust en klimaatbestendig bij het (her)ontwikkelen van de gebouwde omgeving	Resultaat					
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer			2015	2016	2017	2018	2019
5.4.1	We zetten ons ruimtelijk instrumentarium in om te stimuleren dat steden en dorpen beter bestand zijn tegen de gevolgen van klimaatverandering (wateroverlast, watertekort en hittestress) en geven zo uitvoering aan de Deltabeslissingen		✓	✓	•	•	•

Bodem en ondergrond & Milieu

Wat is bereikt in 2019			Voortgang TB '17				
5.5	De ondergrond is duurzaam beschermd en benut	Resultaat					
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer			2015	2016	2017	2018	2019
5.5.1	We continueren het beleid van de nota 'Duurzaam gebruik van de Flevolandse ondergrond'		✓	✓	•	•	•
5.5.2	We stellen een nieuw uitvoeringsprogramma vast van de nota Duurzaam gebruik van de Flevolandse ondergrond			✓			
5.5.3	We voeren het uitvoeringsprogramma uit			✓	•	•	•
5.5.4	We stimuleren geothermie en warmte-koudeopslag (WKO) door vereenvoudiging van regelgeving en door goede informatievoorziening			✓	•		

Wat is bereikt in 2019			Voortgang				
5.6	Toekomstbestendige grenswaarden voor geluid (SWUNG) zijn opgesteld	Resultaat					
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer			2015	2016	2017	2018	2019
5.6.1	Vanwege onze nieuwe wettelijke taak bij geluidshinder stellen we Provinciale Staten voor een monitoringssystematiek voor geluid en een geluidsregister in te voeren					•	

Wat is bereikt in 2019			Voortgang TB '17				
5.7	Afname van de stikstofdepositie (PAS)	Inspanning					
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer			2015	2016	2017	2018	2019
5.7.1	We geven uitvoering aan de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) 2015-2021		✓	✓	•	•	•

Duurzaam inkopen (zie hoofdstuk *Kwaliteit openbaar bestuur*, pagina 32)

MOBILITEIT

Maatschappelijk effect:

Flevoland is goed bereikbaar, zowel voor regionaal, inkomend als uitgaand verkeer

Effect van ons beleid:

De bereikbaarheid van Flevoland is op een duurzame manier verbeterd, waardoor betere randvoorwaarden zijn ontstaan voor wonen, werken en recreëren.

Openbaar vervoer

Wat is bereikt in 2019			Voortgang TB '17	
6.1	Het openbaar vervoer is goed toegankelijk en betaalbaar voor alle doelgroepen. Door bij de reële mobiliteitsvraag aan te sluiten moet 40% kostendekking gehaald worden	Resultaat		

Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
6.1.1	We zorgen voor instandhouding, beheer en ontwikkeling van het regulier OV	✓	✓	•	•	•
6.1.2	We werken de doelstellingen van de OV-visie 2014-2024 uit			•		
6.1.3	We stellen Provinciale Staten voor alternatieve vervoersconcepten mogelijk te maken			•		
6.1.4	We ontwikkelen de mobiliteitscentrale	✓	✓			
6.1.5	We zetten de mobiliteitscentrale in voor het collectief vraagafhankelijk vervoer			•	•	•
6.1.6	We lobbyen voor de uitbreiding van de nachtelijke spoordienstregeling in 2020 vanaf Amsterdam naar Lelystad en Groningen			•	•	

Wat is bereikt in 2019			Voortgang TB '17	
6.2	Bedrijventerreinen zijn ook via openbaar vervoer goed ontsloten	Inspanning		

Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
6.2.1	We inventariseren de mogelijkheden om de bereikbaarheid van bedrijventerreinen te verbeteren binnen de bestaande kaders			•	•	
6.2.2	Samen met het bedrijfsleven implementeren we de kansrijke verbeteringen in de bereikbaarheid van bedrijventerreinen				•	•

Weginfrastructuur en verkeersmanagement

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
6.3	De knelpunten in de bereikbaarheid van Flevoland zijn in 2019 alle opgelost of er zijn voorbereidingen getroffen voor het oplossen ervan	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
6.3.1	We onderzoeken en analyseren welke doorstromingsknelpunten op provinciale wegen resterend en programmeren deze in de Investeringsagenda en/of het p-MIRT en waar nodig treden we in contact met de andere wegbeheerders				•	
6.3.2	We voeren de in het pMIRT opgenomen projecten volgens planning uit	✓	✓	•	•	•
6.3.3	We schetsen in de mobiliteitsvisie binnen welke kaders we verkeersmanagement en communicatie inzetten om de doorstroom te bevorderen		✓			
6.3.4	We participeren in de Vervoerregio Amsterdam-Almere 'in oprichting'. Met behoud van eigen zeggenschap en identiteit beslissen we met partners over het instellen van de Vervoerregio Amsterdam-Almere		✓	•	•	
6.3.5	We verbeteren samen met de gemeente Dronten de bereikbaarheid van de Oostrand tijdens piektijden en evenementen			•		

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
6.4	De verbeteringen in de bereikbaarheid van Flevokust, de luchthaven en de maritieme servicehavens zijn gerealiseerd en/of voorbereid	Resultaat/ Inspanning				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
6.4.1	We onderzoeken wat er nodig is om de verbinding over de Baai van Van Eesteren aan te leggen ter verbetering van de bereikbaarheid van Flevokust		✓	•		
6.4.2	We bevorderen een goede verkeersverbinding met Flevokust, onder meer door de haalbaarheid te onderzoeken van een goederenvervoerlijn, inclusief transferium, die aansluit op de Hanzelijn (zie ook 7.6.2)		✓	•	•	
6.4.3	We voeren het convenant Bereikbaarheid Lelystad Airport (MOBLA) uit samen met het rijk en gemeente Lelystad (zie ook 7.5.2)	✓	✓	•	•	•
6.4.4	We investeren in de verbetering van de provinciale infrastructuur ten behoeve van de Maritieme Servicehavens Noordelijk Flevoland (zie ook 7.7.4)				•	•

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
6.5	De bediening van bruggen en sluisen veroorzaakt zo min mogelijk files	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
6.5.1	We passen, waar nodig, de openingstijden van de provinciale bruggen aan, zodat er zo min mogelijk files op de weg ontstaan door de recreatievaart		✓	•	•	
6.5.2	We intensiveren de lobby bij Rijkswaterstaat voor aanpassing van de bedieningstijden van de Roggebotsluis en de Nijkerkerbrug		✓	•		

Toelichting

6.5.1 De planning in het CUP was 2016 en 2017.

Verkeersveiligheid en verkeershinder

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
6.6	De verkeersveiligheid is verbeterd	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
6.6.1	We passen innovatieve oplossingen toe, zodat de verkeersveiligheid verbetert, verkeershinder afneemt, kosten worden bespaard en de duurzaamheid toeneemt		✓	•		

Fietspaden

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
6.7	Het provinciale fietspadennetwerk is compleet en van goede kwaliteit	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
6.7.1	We beschrijven in de mobiliteitsvisie binnen welke kaders we het fietspadennetwerk completeren en hoe we het fietsgebruik stimuleren	✓	✓			
6.7.2	We onderzoeken de haalbaarheid van een fietsbrug tussen Zeewolde en de Veluwe en we brengen differentiatie aan in de kwaliteit van fietspaden		✓	•		
6.7.3	We voeren de completering van het fietspadennetwerk uit				✗	•

Toelichting

6.7.3 De uitvoering van de completering fietspadennetwerk kan pas van start gaan na vaststelling van het programma mobiliteit en ruimte. Daarmee is uitvoering niet in 2019 afgerond. Voorbereiding van de uitvoering en de uitvoering zelf start na vaststelling van het programma Mobiliteit en Ruimte.

Beheer & onderhoud

Wat is bereikt in 2019		Voortgang				
6.8	Er is een vernieuwd meerjarenprogramma beheer en vervangingen infrastructuur 2020 - 2023	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
6.8.1	We evalueren het huidige programma en doen een voorstel aan Provinciale Staten voor de kaders voor het nieuwe programma					•

GEBIEDSONTWIKKELING

Maatschappelijk effect:

De ruimtelijke economische structuur is versterkt door integrale grootschalige gebiedsprogramma's.

Effect van ons beleid:

De gewenste gebiedsontwikkelingen zijn in gang gezet dan wel gerealiseerd en dragen bij aan de economie van Flevoland en een provincie waar het goed wonen, werken en recreëren is.

RRAAM

Wat is bereikt in 2019		Voortgang					
7.1	Het Rijks-Regioprogramma Amsterdam, Almere, Markermeer (RRAAM) maken we waar voor de drievoudige ambitie (verdere verstedelijking, verbetering bereikbaarheid en uitbreiding natuur- en recreatiemogelijkheden in het Markermeer-IJmeer)	Inspanning					
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019	
7.1.1	Samen met de RRAAM-partners monitoren we de voortgang van de drie ambities	✓	✓	•	•	•	
7.1.2	We leveren input voor de voortgangsrapportages aan de Tweede Kamer in het kader van Groot Project-status	✓	✓	•	•	•	
7.1.3	Samen met Almere en Amsterdam organiseren we een evenement, gericht op de IJmeerverbinding als stip op de horizon			•			
7.1.4	We reflecteren met de partners van de Bestuursovereenkomst RRAAM aan de hand van de monitoringsresultaten op de samenhang tussen de drie ambities			•			

Almere 2.0

Wat is bereikt in 2019		Voortgang TB '17					
7.2	Samen met het Rijk en de gemeente Almere realiseren van de ambities uit de Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer over de verdere ontwikkeling van Almere, conform de uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0	Inspanning					
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019	
7.2.1	We leggen een inhoudelijk meerjarenprogramma ter instemming aan Provinciale Staten voor		✓				
7.2.2	Voor het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) leggen we ter besluitvorming het jaar- en meerjarenprogramma aan Provinciale Staten voor		✓	•	•	•	
7.2.3	We monitoren de realisatie van de uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0	✓	✓	•	•	•	

Floriade werkt!

Wat is bereikt in 2019		Voortgang TB '17					
7.3	De kansen die de Floriade biedt voor het versterken van de Flevolandse kenniseconomie op het gebied van agrofood en tuinbouw zijn benut	Inspanning					
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019	
7.3.1	We stellen een uitvoeringsprogramma op voor het economische programma Floriade Werkt!	✓					
7.3.2	We bouwen een innovatiewerkplaats op het Floriadeterrein, die tijdens de Floriade het Flevolandse paviljoen is			•			
7.3.3	We werken aan een coalitie om de innovatiewerkplaats uit te laten groeien tot een Flevo Campus (voorheen Green Campus)	✓	✓	•	•	•	

Markermeer-IJmeer

Wat is bereikt in 2019		Voortgang TB '17					
7.4	In het Markermeer-IJmeer zijn natuur en recreatiemogelijkheden ontwikkeld als onderdeel van een Toekomstbestendig Ecologisch Systeem	Inspanning					
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019	
7.4.1	We leveren een financiële bijdrage aan de totstandkoming van Marker Wadden fase 1 en de luwtmaatregelen in de Hoornse Hop	✓	✓	•	•	•	
7.4.2	We ontwikkelen samen met partners een boekhoudsysteem voor natuurwaarden en ruimtelijk economische ontwikkeling	✓	✓				
7.4.3	We registreren (en monitoren waar nodig) de effecten van de ruimtelijke ingrepen op het Markermeer-IJmeer	✓	✓	•	•	•	

Amsterdam Lelystad Airport/ OMALA

Wat is bereikt in 2019		Voortgang TB '17					
7.5	De luchthaven Amsterdam Lelystad Airport is operationeel; de faciliteiten en de benodigde infrastructuur zijn gereed	Inspanning					
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019	
7.5.1	We bewaken een goede inpassing van Amsterdam Lelystad Airport in de leefomgeving met betrekking tot gezondheid en milieu	✓	✓	•	•	•	
7.5.2	We zetten ons in voor een hoogwaardige OV-verbinding naar de luchthaven ter uitvoering van het convenant tussen rijk, provincie en gemeente over de bereikbaarheidsmaatregelen (MOBLA)	✓	✓	•	•		
7.5.3	We ondersteunen en stimuleren de inzet van Amsterdam Lelystad Airport bij het bereiken van een zo hoog mogelijke ambitie op het punt van duurzaamheid	✓	✓	•	•		
7.5.4	We zetten ons in voor een duurzame ontwikkeling van OMALA	✓	✓	•	•	•	
7.5.5	We zoeken aanvullende investeerders voor OMALA	✓	✓	•			

Flevokust

Wat is bereikt in 2019		Voortgang TB '17				
7.6	De buitendijkse multimodale haven met containerterminal is operationeel	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
7.6.1	We realiseren de 1e fase van de buitendijkse overslaghaven Flevokust: 400 meter terminalterrein, golfbreker en toegangsvaargeul	✓	✓	•		
7.6.2	We bevorderen een goede multimodale ontsluiting, onder meer door een aansluiting van de Hanzelijn op Flevokust te onderzoeken		✓	•	•	•
7.6.3	We stimuleren de ontwikkeling van het binnendijkse bedrijventerrein door de gemeente Lelystad	✓	✓	•		
7.6.4	We onderzoeken het vervoer van ladingstromen om de benutting van Flevokust te optimaliseren	✓	✓	•		
7.6.5	We bereiden -afhankelijk van de marktvraag- de doorgroei van de overslaghaven Flevokust voor			•	•	•

Noordelijk Flevoland

Wat is bereikt in 2019		Voortgang TB '17				
7.7	De economische structuur van Noordelijk Flevoland is versterkt	Inspanning				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
7.7.1	Conform het covenant voeren we een tussenevaluatie van het programma 'Zuiderzeelijngelden Noordelijk Flevoland' (ZZL/NF) uit met onze partners	✓	✓			
7.7.2	We identificeren relevante grootschalige investeringen en beslissen over de besteding van de ZZL/NF-gelden	✓	✓	•	•	•
7.7.3	We monitoren de uitvoering van projecten en rapporteren over de voortgang van het programma ZZL/NF	✓	✓	•	•	•
7.7.4	We vinden de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland van provinciaal belang en zetten ons instrumentarium daarop in	✓	✓	•		

Nieuwe Natuur

Wat is bereikt in 2019		Voortgang TB '17				
7.8	Toegankelijke natuur met ruimte voor recreatie is ontwikkeld	Inspanning				
Wat gaan we daarvoor doen en wanneer		2015	2016	2017	2018	2019
7.8.1	We helpen de projecteigenaren bij het concretiseren van de gehonoreerde projecten Nieuwe Natuur	✓	✓	•	•	•
7.8.2	We faciliteren blijvend de dynamiek in het programma Nieuwe Natuur en spelen in op ontwikkelingen	✓	✓	•	•	•
7.8.3	We staan voor de criteria die aan de projecten zijn gesteld en monitoren de uitvoering van de gehonoreerde projecten Nieuwe Natuur	✓	✓	•	•	•

KWALITEIT OPENBAAR BESTUUR

Maatschappelijk effect:

Flevoland wordt goed bestuurd

Effect van ons beleid:

Een verbeterde (inter)nationale positie van Flevoland

(Inter)nationale positionering en samenwerking

Wat hebben we bereikt in 2019		Voortgang TB '17				
8.1	De mogelijkheden om via samenwerking met andere overheden de belangenbehartiging van de provincie Flevoland te versterken zijn benut	Inspanning			●	
Wat gaan we daarvoor doen		2015	2016	2017	2018	2019
8.1.1	Met de Flevolandse gemeenten en het waterschap verkennen we de mogelijkheden om vanuit gedeelde belangen de samenwerking te intensiveren	✓	✓			
8.1.2	We stemmen beleid af met onze samenwerkingspartners en waar gewenst en mogelijk opereren we gezamenlijk in Den Haag en Brussel	✓	✓	●	●	●
8.1.3	We werken aan een nieuwe Europa-strategie in randstadverband (P4)	✓	✓			
8.1.4	We participeren in regionale en nationale samenwerkingsverbanden die bijdragen aan de ontwikkeling van dit gebied, waaronder de Metropoolregio Amsterdam en de regio Zwolle	✓	✓	●	●	●

Wat hebben we bereikt in 2019		Voortgang TB '17				
8.2	Flevoland is een actieve regionale partner in de Europese Unie	Resultaat			●	
Wat gaan we daarvoor doen		2015	2016	2017	2018	2019
8.2.1	We voeren lobby om de regelgeving en wetgeving te beïnvloeden en richten ons met name op de thema's zoals deze worden bepaald in de Europa-strategie	✓	✓	●	●	●
8.2.2	Flevoland participeert in diverse instituten en netwerken, waaronder het Comité van de Regio's, Purple en AER		✓	●	●	●
8.2.3	We lobbyen om relevante structuurfondsen zo in te richten dat ze gunstig zijn voor Flevoland in de programmaperiode na 2020		✓	●	●	●

Wat hebben we bereikt in 2019		Voortgang TB '17				
8.3	Flevoland benut de mogelijkheden van Europese structuurfondsen	Inspanning				
Wat gaan we daarvoor doen		2015	2016	2017	2018	2019
8.3.1	We benutten de thematische en structuurfondsen optimaal zodanig dat met name aanvragen op het gebied van onze zes topsectoren en MKB worden ingediend	✓	✓	•	•	•
8.3.2	Wij steunen EFRO/Kansen voor Flevoland-projecten, waarmee we een innovatieve en duurzame impuls aan de regionale economie geven en het MKB ondersteunen	✓	✓	•	•	•
8.3.3	Wij werken aan INTERREG-projecten (innovatieprojecten en projecten ter verduurzaming van de Europese economie), waarmee we grensoverschrijdende (MKB-)samenwerking en regionale ontwikkeling bevorderen	✓	✓	•	•	•
8.3.4	Wij stimuleren het gebruik van POP3-gelden en verstrekken POP3-subsidies, waarmee we de agrarische sector stimuleren, de waterkwaliteit verbeteren en lokale en sociale netwerken op het Flevolandse platteland versterken	✓	✓	•	•	•
8.3.5	We sluiten aan bij de kaders van het Fonds Leefbaarheid Landelijk Gebied en streven zo veel mogelijk naar een maximaal 'multipliereffect'		✗	•	•	•

Toelichting

8.3.5 Het Fonds Leefbaarheid Landelijk Gebied wordt in 2017 en 2018 opengesteld

Wat hebben we bereikt in 2019		Voortgang TB '17				
8.4	Provinciale Staten zijn intensiever betrokken bij onze Europese activiteiten	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen		2015	2016	2017	2018	2019
8.4.1	In hun kaderstellende rol worden Provinciale Staten vooraf betrokken bij de opstelling van een nieuwe Europa-strategie. In deze strategie worden de prioriteiten in de Europese Lobby bepaald	✓	✓			
8.4.2	Wij gaan periodiek in gesprek met Provinciale Staten over de resultaten van Europese belangenbehartiging		✓	•	•	•

Kwaliteit openbaar bestuur

Wat hebben we bereikt in 2019				Voortgang TB '17		
8.5	Een versterkte effectiviteit van het openbaar bestuur	Inspanning				
Wat gaan we daarvoor doen		2015	2016	2017	2018	2019
8.5.1	We intensiveren de bestuurlijke samenwerking in de regio	✓	✓	•	•	•
8.5.2	Wij verkennen de mogelijkheden om Provinciale Staten op een andere manier te betrekken bij de Planning en control cyclus, waarbij wij ons laten inspireren door voorbeelden van andere overheden		✓	•		
8.5.3	In het kader van transparant en open komen we met een aanpak om inhoud te geven aan de betekenis van 'open overheid' voor Flevoland	✗	✗	•		

Toelichting

Voorstellen voor de invulling van 'open overheid' worden in 2017 ontwikkeld

Wat hebben we bereikt in 2019				Voortgang TB '17		
8.6	Een adequaat functionerend interbestuurlijk toezicht	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen		2015	2016	2017	2018	2019
8.6.1	We bereiden eind 2016 de evaluatie voor van het Afsprakenkader Interbestuurlijk Toezicht (IBT) met gemeenten, mede op basis van de landelijke Tussenevaluatie 2015 en bespreken op basis van die evaluatie met Provinciale Staten de inrichting van het IBT in Flevoland	✓	✓			

Wat hebben we bereikt in 2019				Voortgang TB '17		
8.7	Onze verbonden partijen zijn getoetst op de wenselijkheid van voortzetting van de status van verbonden partij	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen		2015	2016	2017	2018	2019
8.7.1	We evalueren de huidige verbonden partijen, in het bijzonder voor wat betreft de governance en de informatievoorziening aan de staten, en actualiseren indien nodig de Kadernota Verbonden partijen	✓	✓			

Bedrijfsvoering

Wat hebben we bereikt in 2019				Voortgang TB '17		
8.8	Bindende afspraken over samenwerking in de bedrijfsvoering	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen		2015	2016	2017	2018	2019
8.8.1	We onderzoeken de mogelijkheden van samenwerking met andere overheden en maken daarover bindende afspraken. De nadruk ligt daarbij op de uitwisseling van specifieke expertkennis in P4 verband	✓				

Wat hebben we bereikt in 2019				Voortgang TB '17		
8.9	Een efficiënte begroting	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen		2015	2016	2017	2018	2019
8.9.1	We lichten de relevante onderdelen van de begroting door (principe van Zero Based Budgetting)					

Duurzaam inkopen

Wat hebben we bereikt in 2019				Voortgang TB '17		
8.10	Ons inkoop- en aanbestedingsbeleid is verder verduurzaamd, zodat de CO2-voetafdruk van aan ons te leveren diensten, werken en producten één van de afwegingscriteria is, en zodat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden betrokken	Resultaat				
Wat gaan we daarvoor doen		2015	2016	2017	2018	2019
8.10.1	We actualiseren ons inkoop- en aanbestedingsbeleid					
8.10.2	We realiseren binnen de financiële mogelijkheden die we hebben dat provinciale inkopen en aanbestedingen bijdragen aan: <ul style="list-style-type: none"> - de toename van hernieuwbare energieproductie - minder energieverbruik - het minimaliseren van de milieubelasting - de inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt - het stimuleren van de bio- en circulaire economie 					
8.10.3	We richten onze aanbestedingen zodanig in, dat we vergeleken met de huidige situatie verbeteringen bereiken in het gebruik van materialen en energie					
8.10.4	We betrekken de uitvoering van de Participatiewet bij de uitvoering van inkopen en aanbestedingen					

BIJLAGE 2

FINANCIËEL KADER COLLEGEUITVOERINGSPROGRAMMA 2015-2019 (2015)

Programma	Onderwerp	Structureel (Jaarlijks 2015 - 2019)	Incidenteel (totaal-bedrag 2015 - 2019)	Reservering
Duurzame ontwikkeling en waterbeleid	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsvisie 		1.000	Programma-begroting
Economie	<ul style="list-style-type: none"> • Strategische gebiedspromotie en impulsen toerisme en recreatie • Programma acquisitie nieuwe bedrijven en investeringen • Verbeteren aansluiting arbeidsmarkt op vraag bedrijfsleven • Stimuleren innovatie en productieketens • Economische clusters • Ondersteuning MKB 	250 p.m.	150 1.500 1.500 2.000 500	STROP STROP STROP STROP STROP
Energie, milieu en klimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren hernieuwbare energie 		500	STROP
Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Verhogen verkeersveiligheid • Haalbaarheidsonderzoeken mobiliteit • Verkeersmanagement en bereikbaarheid Oostrand • Realiseren sluitend fietspadennetwerk 	100	200 500 2.000	STROP STROP STROP
Landelijk gebied en natuur	<ul style="list-style-type: none"> • Leefbaarheid Landelijk gebied • Nationaal Park Oostvaardersplassen 		600 750	STROP STROP
Cultuur, samenleving en sport	<ul style="list-style-type: none"> • Toeristisch-recreatieve benutting Flevolandse monumenten • 100 jaar Zuiderzeewet • Batavialand • Europese Spelen 		150 100 p.m. p.m.	STROP STROP
Gebieds-ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • Flevokust • Maritieme Servicehaven • Verbreding sluizen Kornwerderzand (max) 		p.m. p.m. 500	STROP
Personele consequenties	<ul style="list-style-type: none"> • Personele consequenties Nieuw beleid 	200		Programma-begroting Stelpost 8.5 Bedrijfsvoering
Algemene dekkingsmiddelen	Lastenverlichting MRB (oplopend tot 2019 € 2 miljoen; voor 2016 - 2018 respectievelijk € 0,5 miljoen, € 1 miljoen, € 1,5 miljoen)	2.000		Programma-begroting

<i>Datum</i>	<i>27 maart 2017</i>
<i>Bestuurlijk opdrachtgever</i>	<i>J. Ladders (gedeputeerde)</i>
<i>Ambtelijk opdrachtgever</i>	<i>T. van der Wal (algemeen directeur)</i>
<i>Ambtelijk opdrachtnemer</i>	<i>G. de Vos (BDO)</i>
<i>Uitvoering</i>	<i>Projectgroep Tussenbalans</i>
<i>Figuren</i>	<i>M. Koning (RE)</i>
<i>Document</i>	<i>2032380</i>
<i>Versie</i>	<i>4.1 definitief, 22 maart 2017</i>